

Rejvízké rašeliniště se nachází nedaleko osady Rejvíz v severovýchodním okraji Hrubého Jeseníku v široké mělké pánvi v nadmořské výšce 750 - 790 m. Tato svérázná část krajiny má díky specifickým klimatickým podmínkám a vodnímu režimu zcela odlišnou flóru a faunu oproti svému okolí. Jak napovídá původní německý název Reihwiesen, „bohaté louky“, jedná se o přírodovědně velmi cenné území.

RAŠELINIŠTĚ PŘEDSTAVUJÍ OSTROVY OPRAVDOVÉ PŘÍRODY

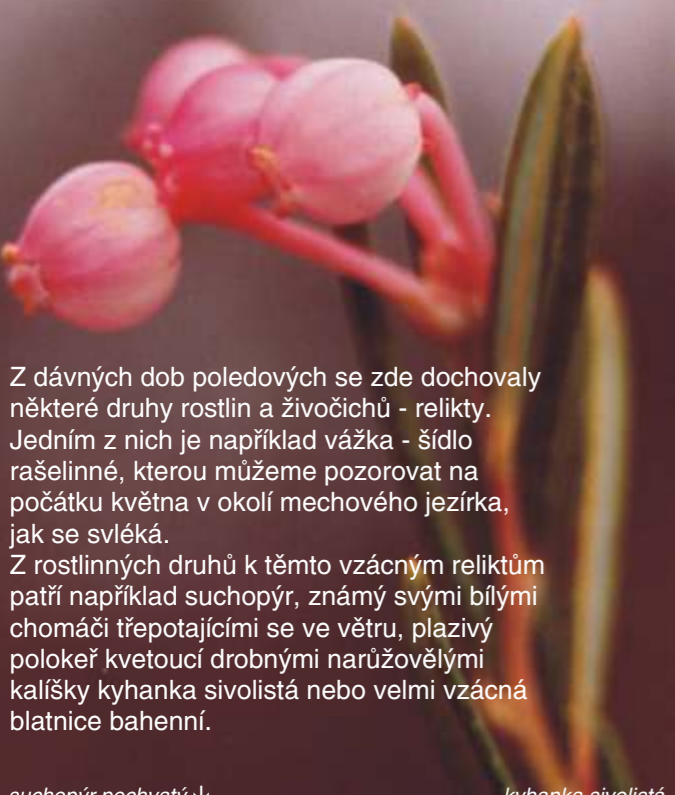
V dnešní člověkem silně pozměněné krajině jsou rašeliniště místa, kde voda díky nepropustnému podloží a tvaru terénu i nadále zůstává v dostatečném množství sahajícím až k povrchu. Rašeliniště tedy je docela přirozenou a významnou vodní zásobárnou schopnou při deštích nebo tání sněhu pojmout obrovské množství vody, kterou pak v suchých obdobích zase pomalu potokům zde pramenícím vydává. Účinně tak přispívá k protipovodňové ochraně. Na rašeliniště jsou vázány rostliny a živočichové, které v okolní lesnické a zemědělsky obhospodařované krajině nenajdeme. Tato území tak představují doslova oázy druhové rozmanitosti v silně pozměněné a na druhy chudé

kulturní „přírodě“ (smrkové či bukové monokultury, intenzivně obhospodařované louky a pastviny, pole). Rejvízké rašeliniště je navíc místem, kde mnohé rostliny i živočichové stále nacházejí dobré podmínky pro své rozmnožování, příroda zde je doposud soběstačná a dokáže se sama nejen vyvíjet, ale i léčit. Toto území je tedy jedinečnou ukázkou fungující přírodní rovnováhy a to i díky tomu, že dřívější pokusy toto území odvodnit a „zušlechtit“ skončily z velké části neúspěchem. Takových míst se zachovalými přírodními procesy ve vyspělé části Evropy bohužel již mnoho nezůstalo.

REJVÍZ

Evropsky významná lokalita

NALEZNEME ZDE TAKÉ ROSTLINY A ŽIVOČICHY Z PRADÁVNÝCH DOB POLEDOVÝCH

Z dávných dob poledových se zde dochovaly některé druhy rostlin a živočichů - relikty. Jedním z nich je například vážka - šídlo rašelinné, kterou můžeme pozorovat na počátku května v okolí mechového jezírka, jak se svléká. Z rostlinných druhů k těmto vzácným reliktním patří například suchopýr, známý svými bílými chomáči třepotajícími se ve větru, plazivý polokeř kvetoucí drobnými narůžovělými kalíšky kyhanka sivolistá nebo velmi vzácná blatnice bahenní.

suchopýr pochvatý ↓

kyhanka sivolistá

šídlo rašelinné

rosnatka okrouhlostá

rojovník bahenní

JAKÉ STROMY A LESY NAJDETE NA RAŠELINIŠTÍCH?

Na rašeliništích mohou růst díky silnému zamokření pouze některé druhy dřevin. Jednou z takových je například borovice blatka. Tato světlomilná dřevina roste na bletech tedy podmáčených a rašelinných půdách. Podobné podmínky vyhovují také bříze karpatské a zčásti i smrku ztepilému. A jaký les roste na rašeliništích? Velmi vzácný borový les nazvaný podle převládající borovice blatky blatkový. V podrostu borovic nalezneme vzácný tajgový keřík rojovník bahenní s porosty borůvek. V květnu kvetoucí rojovník tvoří bílou, vonící okrasu tohoto vzácného borovicového lesa. Dalším typem lesa vyskytujícím se na Rejvízu je rašelinná smrčina. Blatkový bor spolu s rašelinnou smrčinou jsou za ohrožené a prioritní biotopy považovány nejen u nás, ale také na území celé Evropy a z hlediska evropské ochrany přírody jsou bezpodmínečně chráněné legislativou Evropské unie v soustavě Natura 2000.

chřástal polní

JAK A KDY VLASTNĚ REJVÍZSKÉ RAŠELINIŠTĚ VZNIKLO?

Původně bylo na místě dnešního rašeliniště několik prohlubenin s vodou, které postupně zarůstaly rašelínkem až došlo ke spojení v jednu souvislou plochu rašeliniště. Rejvízké rašeliniště vzniklo asi před 6 - 7 tisíci let. Původní smrkový les vlivem silného zamokření odumřel a proto lze nalézt v nejnižších vrstvách rašeliniště zbytky starých kmenů.

střevlík hrbolatý

PODSTATA RAŠELINIŠTĚ SE SKRÝVÁ V MECHU

Mechy a z nich především rašelínky, se svou schopností zadržovat obrovské množství vody, jsou hlavní složkou, která vlastně vytváří samotné rašeliniště. Odumřelá hmota mechů rašelínek nasává a zadržuje vodu a je hlavním „stavebním kamenem“ celého rašeliniště. Z dalších mechorostů zde najdeme například ploníky, mezi zajímavé druhy nejen svým názvem patří srpnatky, bařinatky nebo klamonožky.

→ šikoušek zelený - evropsky významný druh České republiky zahrnutý do soustavy chráněných území Natura 2000

ROSTE ZDE I EVROPSKY VÝZNAMNÝ MECH ŠIKOUŠEK A ŽIJE ZDE EVROPSKY VÝZNAMNÝ STŘEVLÍK

Na tlejícím a rozkládajícím se dřevě nachází dobré podmínky také jeden z evropsky významných druhů mechu - šikoušek zelený. Vhodné podmínky zde našel také střevlík hrbolatý.

RAŠELINIŠTĚ V OHROŽENÍ

Rašeliniště lidově přezdívané bažinami či močály patřily odedávna mezi oblasti pro člověka nepřístupné, kde na něj číhala mnohá nebezpečí. Nejistá půda pod nohama, časté mlhy, chladné a vlhké prostředí navozovaly v člověku strach. Také z hlediska hospodářského bylo výhodné pro získání levné nebo volné půdy tyto plochy odvodnit a tak se začala tato „nepřístupná“ místa plošně vysoušet nejdříve jednotlivci později však celostátně. Na mnoha místech se rašelina těžila také jako surovina na palivo. To našťásti nepostihlo rašeliniště na Rejvízu a proto zde dnes chráníme jedno z nezachovánejších rašelinišť v Česku.

PŘIJĎTE SE POKOCHAT KRÁSOU NEJZACHOVÁLEJŠÍHO RAŠELINIŠTĚ PO NAUČNÉ STEZCE REJVÍZ

K nejzajímavější části rejvízkého rašeliniště Velkému mechovému jezírku se dostanete po naučné stezce po dřevěném chodníčku. Z něj můžete pozorovat jak se rozmanitá příroda rašelinišť a rašelinných lesů v jedné jesenícké národní přírodní rezervaci vyvíjí.

JAK CHRÁNIT RAŠELINNÉ LESY A PROČ MŮŽETE V NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ REZERVACI VIDĚT SPADLÉ TLEJÍCÍ KMENY NA ZEMI?

Podmínkou pro zachování rašelinných lesů je umožnit jim nerušený vývoj. A jak nenarušit vývoj lesa? Třeba tím, že pokácené či padlé kmeny stromů se nechají ležet na zemi v lese a neodvážjí se z něj. Přirozený rozpad mrtvého dřeva obohacuje půdu živinami a umožní lepší uchycení nových semenáčků, dá vzniknout podmínkám pro život mnoha druhů živočichů i hub, které toto dřevo pomohou dokonale rozložit. Celý přírodní proces se tímto způsobem dostává do rovnováhy. Aby se v padlých kmenech nepřemnožil kůrovec a nezpůsobil zkázu zdejších a okolních lesů, musely se padlé kmeny zbavit kůry.

Evropsky významná lokalita Rejvíz
 Materiál vydala Správa ochrany přírody - Správa CHKO Jeseníky / text: Lenka Nílková, Jindřich Chlápek
 fotografiie: archiv SCHKO Jeseníky / mapa: SCHKO Jeseníky
 grafika: © sumec+ryšková / tisk: Kartis+Co, s.r.o. / 2005

JAK CHRÁNÍME NAŠE RAŠELNÍŠTĚ

Dnes jsou rašeliníště v celé vyspělé Evropě ochráněna. Existuje řada mezinárodních dohod na ochranu přírody: k Ramsarské úmluvě o mokřadech se Česká republika připojila v roce 1990. V ní se náš stát zavazuje mimo jiné i k ochraně rejvízského rašeliníště jako regionálně významného mokřadu. Další mezinárodní ochranu získalo toto území v roce 2005 zařazením mezi chráněná území evropského formátu v rámci soustavy chráněných území Natura 2000.

Rejvízské rašeliníště je jako součást našeho národního přírodního dědictví chráněno českým zákonem o ochraně přírody. Již v roce 1955 bylo území (pro uchování přirozených a samovolných přírodních procesů) vyhlášeno za státní přírodní rezervaci, v roce 1992 bylo území zařazeno mezi národní přírodní rezervace, což jsou nejvyšší chráněná a zároveň nejmenší území v Česku.

Evropsky významná lokalita
REJVÍZ

© GIS, SCHKO Jeseníky, 2004
 mapový podklad: © GEODIS, 2003
 © datový sklad SOP, 2004

- evropsky významná lokalita Rejvíz
- národní přírodní rezervace Rejvíz
- turistické značky
- cyklotrasa
- naučná stezka Rejvíz

